

פרשת כי תבוא – שני

(יב) **כִּי תִכְלֶה לֶעֱשֹׂר אֶת־**
כָּל־מַעְשֶׂר תְּבוּאָתְךָ בַּשָּׁנָה
הַשְּׁלִישִׁת שָׁנַת הַמַּעְשֵׂר
וְנָתַתָּה לְלוֹי לִגְר לִיתוֹם
וּלְאַלְמָנָה וְאָכְלוּ בִשְׁעָרֶיךָ
וּשְׁבָעוּ:
 יב ארי תשיצי לעסרא
 ית כל מעסר עללתך,
 בשתא תליתיתא
 שנת מעסרא: ותתין
 לליוואה, לגיורא
 ליתמא ולארמלתא,
 וייכלון בשערך,
 ויסבעון.

רש"י < כי תכלה לעשור את כל מעשור תבואתך בשנה השלישית.
 כשתגמור להפריש מעשרות של שנה השלישית קבע זמן
 הבעור והודוי בערב הפסח של שנה הרביעית שנאמר
 מקצה שלש שנים תוציא וגו' נאמר כאן מקץ ונאמר להלן
 מקץ שבע שנים לענין הקהל מה להלן רגל אף כאן רגל אי
 מה להלן חג הסוכות אף כאן חג הסוכות ת"ל כי תכלה לעשור
 מעשרות של שנה השלישית רגל שהמעשרות כלין בו וזהו
 פסח שהרבה אילנות יש שנלקטין אחר הסוכות נמצאו
 מעשרות של שלישית כלין בפסח של רביעית וכל מי ששעה
 מעשרותיו הצריכו הכתוב לבערו מן הבית: שנת המעשור.
 שנה שאין נוהג בה אלא מעשור אחד משני מעשרות שנהגו
 בשתי שנים שלפניה ששנה ראשונה ושניה של שמיטה נוהג
 בהן מעשור ראשון כמו שנאמר כי תקחו מאת בני ישראל
 את המעשור ומעשור שני שנאמר ואכלת לפני ה' אלהיך
 מעשור דגנך תירושך ויצהרך הרי שתי מעשרות ובא ולמדך
 כאן בשנה השלישית שאין נוהג מאותן שתי מעשרות אלא
 האחד ואיזה זה מעשור ראשון ותחת מעשור שני יתן מעשור
 עני שנאמר כאן ונתתה ללוי את אשר לו הרי מעשור ראשון
 לגר ליתום ולא למנה זה מעשור עני: ואכלו בשעריך ושבעו.
 תן להם כדי שבען מכאן אמרו אין פוחתין לעני בגורן פחות
 מחצי קב חטים וכו' :

(יג) **וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ**
בְּעֶרְתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן־הַבַּיִת
וְגַם נָתַתִּיו לְלוֹי וְלִגְר לִיתוֹם
וּלְאַלְמָנָה כָּכֹל־מִצּוֹתְךָ
אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי לֹא־עֲבַרְתִּי
מִמִּצּוֹתֶיךָ וְלֹא שָׁכַחְתִּי:
 יג ותימר קדם יי אלהך
 פליתי קדש מעסרא
 מן ביתא, ואף יהבתי
 לליוואה ולגיורא
 ליתמא ולארמלתא,
 ככל תפקידתך,
 דפקידתני: לא
 עברית מפקודך, ולא
 אתנשיתי.

רש"י < ואמרת לפני ה' אלהיך.
 התודה שנתת מעשרותיך: בערתי הקדש מן הבית. זה מעשור
 שני ונטע רבעי ולמדך שאם שהה מעשרותיו של שתי שנים
 ולא העלים לירושלים שצריך להעלותם עכשיו: וגם נתתיו
 ללוי. זה מעשור ראשון. וגם לרבות תרומה ובכורים: לגר
 ליתום ולא למנה. זה מעשור עני: ככל מצותך. נתתם כסדרן
 ולא הקדמתי תרומה לבכורים ולא מעשור לתרומה ולא שני
 לראשון שהתרומה קרויה ראשית שהיא ראשונה משנעשה
 דגן וכתוב מלאכתך ודמעה לא תאחר לא תשנה את הסדר:
 לא עברתי ממצותיך. לא הפרשתי ממין על שאינו מינו ומן
 החדש על הישן (ולא מן התלוש על המחובר ולא מן המחובר על התלוש):
 ולא שכחתי. מלברכה על הפרשת מעשרות:

(יד) **לֹא־אֲכַלְתִּי בְּאֲנִי מִמֶּנּוּ**
וְלֹא־בְעֶרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטָמָא
וְלֹא־נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לָמָת
שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵי
עֲשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי:
 יד לא אכלתי באני ממנו
 ולא בערתי ממנו בטמא
 ולא נתתי ממנו למת
 שמעתי בקול ה' אלהי
 עשיתי ככל אשר צויתני:
 דפקידתני.

רש"י < לא אכלתי באני ממנו. מכאן שאסור לאונן: ולא בערתי
 ממנו בטמא. בין שאני טמא והוא טהור בין שאני טהור
 והוא טמא והיכן הזהר על כך לא תוכל לאכול בשעריך זו
 אכילת טומאה כמ"ש בפסולי המקדשים בשעריך תאכלנו
 הטמא והטהור וגו' אבל זה לא תוכל לאכול דרך אכילת
 שעריך האמור במקום אחר: ולא נתתי ממנו למת. לעשות
 לו ארון ותכריכין: שמעתי בקול ה' אלהי. הביאותיו לבית
 הבחירה: עשיתי ככל אשר צויתני. שמחתי ושמחתי בו:

(טו) **הַשְּׁקִיפָה מִמַּעוֹן קֹדֶשְׁךָ**
מִן־הַשָּׁמַיִם וּבִרְךָ אֶת־עַמְּךָ
אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאָדָמָה
אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כַּאֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם וְיִצְחָק וְיַעֲקֹב
חֶלֶב וְדָבָשׁ: ׀
 טו אסתכי ממדור
 קדשך מן שמיא, וברוך
 ית עמך ית ישראל,
 וית ארעא, דיהבת
 לנו כמא דקיימתא
 לאבהתנא, ארע עבדא
 חלב ודבש.

רש"י < השקיפה ממעון קדשך. עשינו מה שגזרת עלינו עשה
 אתה מה שעליך לעשות שאמרת אם בחקותי תלכו ונתתני
 גשמיכם בעתם: אשר נתתה לנו כאשר נשבעת לאבותינו.
 לתת לנו, וקיימת, "ארץ זבת חלב ודבש":